

MIROSLAW STEC,
KATARZYNA MAŁYSA-SULIŃSKA (red.)

*Wybory i referenda lokalne.
Aspekty prawne i politologiczne*

Wolters Kluwer Polska,
Warszawa, Kraków 2010, s. 220

(Michał Brzeziński)

RECENZJE

Recenzowana książka jest efektem III Seminarium Naukowego Katedry Prawa Samorządu Terytorialnego Uniwersytetu Jagiellońskiego zatytułowanego „Samorządowe prawo wyborcze – wyzwania i dylematy”, które odbyło się 26 listopada 2009 r. w Krakowie i zgromadziło przedstawicieli m.in. Krajowego Biura Wyborczego, jego delegatur, urzędów wojewódzkich, marszałkowskich, powiatowych, gminnych, jak również ośrodków akademickich¹.

Wybrana tematyka spotkania odgrywa podstawową rolę w kształtowaniu ustroju terytorialnego i funkcjonowaniu każdej lokalnej społeczności. Wybory i referenda umożliwiają oby-

watelom pośrednie i bezpośrednie uczestniczenie w działalności jednostek samorządu terytorialnego. Wybór przedstawicieli oraz rozstrzygnięcie własnych spraw stanowią kwintesencję lokalnej demokracji. Z perspektywy organizatora seminarium, wybory i referenda to przede wszystkim ich prawna regulacja, przy czym jej treść to nie tylko kwestie natury organizacyjnej, związane z mechaniką procesu wyborczego i referendalnego. To także materia o charakterze politologicznym, wynikająca z rozwoju cywilizacyjnego, a skutkująca zachowaniami wyborczymi, które modyfikująco wpływają na dotychczasowe unormowania, wskazując potrzebę zmian i stałego, ostrożnego dostosowywania regulacji prawnych.

Publikacja zawiera teksty wygłoszonych referatów oraz opracowania przekazane przez uczestników semi-

¹ M. Stec, K. Małysa-Sulińska (red.), *Wybory i referenda lokalne. Aspekty prawne i politologiczne*, Warszawa, Kraków 2010, s. 10.

narium. *Wybory i referenda lokalne* obejmują, ze wskazaniem na problematykę wyborczą, następujące zagadnienia: reformy wyborcze (*Polityka reform wyborczych w Polsce na tle porównawczym* – Wojciech Sokół; *Uniformizacja wyborów samorządowych w gminie? Dylematy ustrojowe i polityczne* – Marek Mączyński), blokowanie list wyborczych (*Demokratyczny system wyborczy jako gwarant realizacji konstytucyjnej zasady decentralizacji władzy publicznej* – Marcin Bąkiewicz), praktyka ordynacji wyborczej (*Polityczne konsekwencje ordynacji wyborczej na przykładzie Małopolski* – Jarosław Flis), finansowanie wyborów (*Jawność finansowania wyborów samorządowych. Wybrane zagadnienia* – Kazimierz Wojciech Czaplicki), tryb wyborczy (*Pośredni wybór wójta, burmistrza, prezydenta miasta* – Aneta Giedrewicz-Niewińska), sposoby głosowania (*Możliwość wykorzystania alternatywnych sposobów głosowania podczas wyborów samorządowych* – Krzysztof Skotnicki), prawa wyborcze (*Prawa wyborcze nieobywateli w wyborach lokalnych* – Marcin Rulka), protesty wyborcze (*Ogólna charakterystyka postępowania w sprawach z protestów wyborczych w wyborach samorządowych* – Anna Rakowska) oraz referenda lokalne (*Referenda lokalne – wymiar normatywny i empiryczny* – Andrzej Konrad Piasecki; *Prawotwórcze znaczenie referendum lokalnego* – Renata Lewicka; *Wszczęcie procedury referendum lokalnego i ocena wniosku w sprawie referendum* – Kazimierz Bandarzewski).

Podstawowym celem recenzowanej publikacji jest przedstawienie szerszej publiczności zagadnień prezentowanych i diskutowanych w trak-

cie seminarium². Cel ten bez wątpienia został zrealizowany. Opracowanie jest przejrzyste, zwarte i wyróżnia się wysokim poziomem redakcyjnym, co w publikacjach pokonferencyjnych nie jest niestety zbyt częstym zjawiskiem. Treść książki trafnie oddaje jej podtytuł, który wstępnie wskazuje na zróżnicowanie opublikowanych materiałów. Zawarte w książce artykuły krążą wokół problematyki wyborów i referendum lokalnych i odnoszą się do wybranych, szczegółowych zagadnień. W rezultacie publikacja nie ma charakteru wyczerpującego. Nie stanowi kompendium wiedzy o lokalnych wyborach i referendach. Jej specyfiką i wyróżnikiem jest wybiórczość polegająca na podjęciu tylko tych tematów, które były przedmiotem lub powstały w związku ze wspomnianym seminarium. Jak każde dzieło zbiorowe i pokonferencyjne zarazem, *Wybory i referenda lokalne* są wypadkową tego wydarzenia, pracy wykonanej przez redaktorów jak i samych autorów. Jakość poszczególnych elementów tej swoistej układanki przekłada się na efekt końcowy w postaci książki, która staje się nie tylko dowodem danego spotkania, lecz także świadectwem jego poziomu.

W przypadku *Wyborów i referendum lokalnych* poziom ten jest bezsprzecznie wysoki. Opublikowane artykuły poruszają ciekawe zagadnienia pod względem politologicznym oraz prawnym. Stanowią źródło fachowej i szczegółowej wiedzy, która może być przydatna dla przyszłych przedsięwzięć wydawniczych, których zamia-

² Tamże s. 10.

rem jest pełne przedstawienie problematyki wyborczej. W niektórych artykułach sformułowano także uwagi *de lege ferenda*, mogące przyczynić się do optymalizacji obowiązujących rozwiązań normatywnych. Wybiórczość publikacji nie jest deprecjonująca. Stanowi jedynie wyróżnik kwalifikujący do grupy książek będących zbiorową wypowiedzią w dyskusji, w tym przypadku nad kształtem lokalnych wyborów i referendów – fundamentalnych instytucji demokratycznego państwa prawa w jego terytorialnym aspekcie³. Dyskusja ta, której odzwierciedleniem jest zawarty w książce zbiór artykułów, rejestruje ważne dla środowiska problemy, opinie i oceny, czym daje świadectwo przemysłów okresu 2009–2010 i wpisuje się w szereg poprzedzających i następujących po niej publikacji.

Michał Brzeziński

³ Tamże s. 9.